

Mü'minin Tatil Anlayışı

Günümüzde insanlar senenin belirli vakitlerini tatil yaparak geçiriyorlar. Bu vesileyle yapageldikleri işlerine ara vermek, yorgunluklarını atmak, dinlenmek ve eğlenmek istiyorlar. Özellikle yaz ayları geldiğinde çoğu insan evinden, iş yerinden uzaklaşarak tatil mekânlarına gidiyor. Bazıları bunu meşru dairede yapsa da bazıları gaflete dalıyor, günahlara giriyor. Tatil yapma adına gidilen mekânlar, yapılan aktiviteler insanları Allah'tan uzaklaştırabiliyor. Kimileri tatillerini ruhlarını dinlendirme, yeniden şarj olma adına değerlendirirken, kimilerinin yaptıkları tatiller onları daha da yoruyor.

Tatil ile atalet kelimeleri aynı kökten gelir. Bu yönüyle tatil, kendini atalete, tembelliğe salma demektir. Gerçi biz bugün bu kelimeyi biraz daha hususi anlamda kullanıyoruz.

Peki, bir Müslüman açısından tatilin ifade ettiği anlam ne olmalı, bir Müslüman bu zaman dilimini nasıl geçirmelidir?

Mü'min her zaman hareket hâlinindedir. Bir işi bitirince hemen farklı bir işe koyulur. O hep "çalışarak dinlenme, dinlenirken çalışma" metoduyla hareket eder. Nitekim Kur'an'da yer alan şu âyet-i kerime Müslümanın hayatında tembellik ve ataletin, durma ve duraksamanın olmaması gerektiğini ifade eder:

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ

"Bir işi bitirince, hemen başka işe giriş, onunla uğraş. Hep Rabbine yönel, O'na yaklaş!" (İnşirah sûresi, 94/7)

Çalışarak Dinlenme – Dinlenirken Çalışma

Dolayısıyla mü'min, iş değiştirerek, bir hâlden başka bir hâle geçerek dinlenir. Hangi dünyevî işle meşgul olursa olsun, Allah'ı unutmaz, O'ndan uzaklaşmaz. Dünyevî işlerden bunaldığı zaman namazla, duayla, evrad u ezkârla nefes alır, rahatlar.

Evet, insan fıtratı itibarıyla sürekli aynı şeyleri yapmaktan sıkılır, bunalır. Yaptığı işe karşı bıkkınlık oluştuğunda, farklı bir işe geçerek, farklı bir meşguliyet bularak hâsıl olan bu bıkkınlığı giderir. Mesela zihnî ve fikrî bir çalışmadan yorulduğunda, fizikî bir aktivite yaparak zihnini dinlendirir. Veya beden gücüyle yaptığı bir işten yorulduğu zaman bu sefer kalb ve ruhunu harekete geçirecek bir şeye yönelir. Böylece hem maddi-manevi bünyesinden beklenen her türlü fonksiyonu eda etmiş hem de yaptığı her işi gına gelmeden, aşkla, şevkle, neşe'yle yapmış olur.

İşte mü'minin tatili, dinlenmesi, istirahati budur. O, sürekli bir işten başka bir işe sıçrar. Onun hayatında atalete yer yoktur. Bu, hayatı farklı yanlarıyla yaşamak, bir işteki yorgunluğu başka bir işte atmak demektir. Sahib-i Şeriat'ın bu emrindeki sır ve temel espri iyi kavranıp fiiliyata geçirildiğinde, hayat çok daha verimli ve bereketli değerlendirilmiş olur.

Evet, insan, yaptığı işlerden yorulabilir, sürekli mesaide aynı işleri yapmaktan bıkebilir, dolayısıyla da dinlenmeye, rahatlamaya, tatil yapmaya ihtiyaç duyabilir. Fakat bir Müslüman bunu yaparken dahi vaktini tembelce geçirmez veya ehl-i dünyanın yaptığı gibi kendini ölçüsüzce eğlenmeye salmaz. Onun dinlenmesi, değişik türden bir takım faydalı meşgalelerle uğraşmasına engel olmaz. Bu yönüyle o istirahat ederken bile bir aksiyon içindedir denebilir.

Mesela insanın arkadaşlarıyla düzenleyeceği bir kitap okuma kampının, zihnî, kalbî ve ruhî faydalarının yanında rahatlatıcı, dinlendirici bir yönü de vardır. Özellikle böyle bir kampı eğer imkân varsa kırların temiz havasını teneffüs edecekleri, dünyevî meşgalelerden uzak kalacakları, ruhlarını dinlendirecekleri asude bir mekânda yapmaları, onların hem tatil ihtiyacını ziyadesiyle giderecek hem de manen beslenmelerine vesile olacaktır.

Şartlar elveriyorsa bu tür programlar ailelerle birlikte yapılabilir, çocukların da ona iştiraki sağlanabilir. Evinden, işinden, okulundan, sürekli aynı şeyleri yapmaktan bunalan insanlar farklı

bir atmosferde, farklı aktiviteler yaparak rahatlayabilirler. Burada, dinlendirici/eğlendirici faaliyetlerin yanında mesela Kur'ân bilmeyenlere Kur'ân okuması öğretilir, birlikte kitap müzakereleri yapılabilir, birlikte evrad u ezkâr okunabilir veya faydalı görülen daha farklı programlar düzenlenebilir.

Tatil Zamanları Fırsat Günleri

Özellikle işlerin, meşgalelerin bir hayli arttığı, çalışma şartlarının zorlaştığı günümüz dünyasında insanlar çoğu zaman okumaya, ibadet ü taate, manevî beslenmeye yeterince vakit ayıramıyorlar. Tatil zamanları bunun için bir fırsata çevrilebilir. Çalışma günlerinde fevt edilen işler o zaman yapılabilir. Yapılacak farklı aktivitelerle hem dinlenmiş hem de vaktimizi değerlendirmiş oluruz. Ayrıca bu tür programlar bizi gündelik hayatın boğucu, sıkıcı atmosferinden uzaklaştıracak, ülfet ve ünsiyetten kurtaracaktır. Böylece hayatımızı daha renkli, daha canlı, daha verimli yaşama imkânı elde etmiş olacağız.

İnsan tek başına da kitap okuyabilir, dua edebilir, evrad u ezkarla meşgul olabilir. Fakat hangi mekânda olursa olsun, çok sayıda insan güzel niyet ve maksatlarla bir araya geldiklerinde, hep birlikte Allah'tan, Efendimiz'den bahsettiklerinde kendilerine mahsus bir dünya kuracak, farklı bir atmosfer meydana getirecek, bir sinerji oluşturacaklardır. Bu atmosferi teneffüs etmek de insanın kalb, ruh ve his dünyası üzerinde apayrı bir tesir meydana getirecektir. Siz böyle bir atmosferde farklı dünyalara açılacak, farklı duygularla coşacak, âdeta kendinizi Cennet koridorlarında dolaşıyor gibi hissedeceksiniz. Oradan hem zihniniz ve bedenimiz dinlenmiş hem de manevi açıdan şarj olmuş olarak çıkacaksınız. Aldığınız enerjiyle bir süre daha canlılığınızı muhafaza edebileceksiniz.

Evet, mü'minin hayatında ataletin, tembelliğin yeri yoktur, olmamalıdır. İslâm'ın ilk asırlarında Müslümanları zirvelere taşıyan dinamikler sa'y u gayrettir, çalışkanlıktır, bitmek bilmeyen bir aksiyondur. Bizi mahveden şey ise rahat düşkünlüğüdür, yaşama zevkidir, istirahat çekilmedir. İslâm dünyası ne zaman ki sa'y ve gayreti bırakarak kendini salmaya başladı, uykuya çekildi, işte o zaman bir kısım mütegalip ve müstebitlerin oyuncağı oldu.

Mü'minin Kendine Özgü Dinamikleri Vardır

Dileyen dilediği gibi tatil yapabilir. Buna göre bir sistem geliştirebilir. Sırf güzel bir tatil yapabilmek, tatilde gezip eğlenmek için çalışıp kazanabilir. Bu herkesin kendi bileceği şeydir. Bir mü'min, başkaları bir şey yapıyor diye yapmaz; onun hayatının kendine özgün dinamikleri vardır. O, iş zamanında da tatil zamanında da kendini rahat ve rehavete salmamalıdır. Hususiyle yaşatmak için yaşamayı hayat felsefesi hâline getirmiş adanmışlar, kültür miraslarının temel kaynaklarının kendilerine çizdiği enginlikte yaşamalı.. hayatlarında atalet, tembelliğe yer vermeyecek şekilde bir çalışma azmi ortaya koymalı.. insan olmalarının gereği dinlenmeye ihtiyaç duyduklarında da tatillerini, istirahatlerini kendi çizgilerini koruyarak gerçekleştirmelidirler.

Not: Bu yazı, 29 Haziran 2007 tarihlerinde yapılan sohbetten hazırlanmıştır.